

Ob 22. decembru — dnevu oboroženih sil Jugoslavije

Naša armada je uradno rojena 22. decembra 1941. leta z oblikovanjem Prve proletarske brigade. Vendar začetki njenega nastanka segajo nazaj v čas pred drugo svetovno vojno, ko je prišel na čelo partije tovariš Tito.

Bliskovit razpad stare Jugoslavije, beg kralja in vlade iz države niso presenetili našega ljudstva, le-to je presenetilo Hitlerja in njegove pomagače. Goloroko se je spustilo v neenakopraven boj proti najbolj oboroženim in odlično izvežbanim divizijam v času, ko je skoraj vsa Evropa že ječala pod terorjem teh istih divizij.

Od teh golorokih borcev je nastala naša armada. Titove besede so postale kašpot za vse te rodoljube, ne glede na versko, socialno in nacionalno pripadnost. Njegove besede so imele moč tudi po končani vojni, do današnjih dni. Njegove besede so:

»Nova jugoslovanska armada, armada skovana v najtežjih bor-

bah, resnično narodna armada, ki je izbojevala tako velike zmage, mora ostati in bo ostala odločen branilec dosežkov naše revolucije... Naša armada nima za cilj ogrožanje neke druge države, zato ima resničen karakter armade socialistične države.»

V štiridesetih letih mirnodobnega razvoja se naše oborožene sile nenehno razvijajo in modernizirajo. Obrambna sposobnost države se danes ocenjuje po sposobnosti in možnosti le-te za proizvodnjo in preskrbo armade z lastnimi močmi in lastnimi borbennimi sredstvi. Danes je naša vojna industrija sposobna proizvajati in oskrbeti oborožene sile z večino naj sodobnejše oborožitve in opreme. Sposobna je proizvajati obor-

ožitev vrhunske tehnologije, kot so lovski letala, tanki, ladje, podmornice in ostalo sodobno oborožitev in opremo. Koncept SLO in DS, v katerem so oborožene sile nosilke oboroženega odpora, je le-te še tesneje povezal z družbenimi strukturami in narodom.

Skozi redno vzgojo JLA so oborožene sile usposobile veliko strokovnjakov na različnih področjih, tako da ta znanja lahko uspešno koristijo v svojem nadaljnjem vsakdanjem delu in na delu v vseh strukturah SLO in DS.

Na področju SLO in DS v občini je bilo v preteklem obdobju doseženih veliko vidnih rezultatov, saj je pripravljenost vseh komponent SLO in DS na visokem nivoju.

Na podlagi idejno-političnih izhodišč Zveze komunistov in ob okrepljeni vlogi SZDL so delovni ljudje in občani množično vključeni in aktivni v opravljanju nalog splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite v vseh strukturah.

Kljub neugodnim družbeno-ekonomskim razmeram, se proces krepitve obrambe pripravljenoosti uspešno nadaljuje, saj je naša naloga in cilj, da se tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja obrambna pripravljenost ne zmanjšuje.

Teritorialna obramba v občini, kot nosilka tradicij partizanskih enot, nadaljuje z uspešnim delom in pripravami. V letošnjem letu se uresničujejo spremembe na področju formiranja enot, kar bo zagotovilo še uspešnejše delo in izvajanje zastavljenih nalog.

Na ostalih področjih SLO je viden napredek, dosežen pri CZ, kjer so poudarili delo in razvoj predvsem pri pripravljenosti in organiziranosti CZ v temeljnih sredinah, kar daje vidne rezultate v pripravljenosti pripadnikov za izvajanje pglavitnih nalog CZ.

Razvit je celovit sistem zvez in alarmiranja za področje celotne občine. Zagotovljene so precejšnje materialne rezerve, predvsem v prehrani za krizna ali vojna obdobja, in še bi bilo naštevati.

Ti uspehi in rezultati, so doseženi predvsem z aktivnim in zavzetim delom občanov in odgovornih organov pri izvajanju nalog, ki izhajajo iz koncepta SLO in DS.

J. L.

Slovesnost v vojašnici (foto: M. Žurman)

POSLANSTVO MIRU IN DOBRE VOLJE V JULIJSKI KRAJINI

Jamstvo miru in dobrih sosedskih odnosov z Italijo

Pri poglabljanju dobrih sosedskih odnosov z našo zahodno sosedo Italijo ima svoj sedež tudi naša občina. Prvi ožji stiki sodelovanja s partizani goriške pokrajine in z občino Monfalcone so se pričeli pred nekaj leti, ko so potekali dogovori glede postavitve spomenika na Velikem Korinju padlim partizanom 4. bataljona »ROMA« 8. SNOUB »Frana Levstika«, ki so ga sestavljali skoraj izključno bataljon tržaške udarne brigade in je jeseni istega leta v celoti prešel v sestav Levstikove brigade. Kasneje je bil izvzet iz sestava brigade in poslan na območje Bele krajine. Bataljon je postal jedro novoustanovaljene brigade »Fontanot«, ki je bila ustanovljena dne 17. decembra 1944 na Suhorju z odredbo glavnega štaba NOV in POS Slovenije.

Letos je minilo 41 let od ustanovitve brigade »Fontanot« in vsedrjavna zveza italijanskih partizanov iz Tržiča je poslala naši občini povabilo, naj se udeležimo slovesnosti, ki so bile 14. in 15. decembra v Tržiču in Čedadu. V delegaciji so bili poleg predstavnikov občine Grosuplje še zastopniki Levstikove brigade, ZZB NOV Novo mesto, Metlika, Osnovne šole Suhor in predstavnika ZZB NOV Slovenije, tov. Mara Rupena in Jože Gačnik.

Lep sončen dan je bil, ko smo v soboto t. m. okrog 10. ure prispeli v Tržič. Ob 11. uri smo doživeli prirsčen sprejem na sedežu tržiškega ANPI. Srečali smo se stari znanci iz večletnih srečanj na Korinju in razgovori so bili nadvse prirsčni. Odpeljali smo se v nekaj kilometrov oddaljeni Pieris, kjer smo imeli kosilo in prenočišče.

Po kosilu in krajšem počitku smo obiskali več krajanov, kjer so počivališča padlim partizanov. Posebej je treba poudariti srečanje s starimi revolucionarji in borci v revolucionarnem delavskem mestu Rouchi. Proti večeru smo si ogledali tržiško ladjedelnico in pristanišče. Prijazni spremljevalci, med njimi tov. Silvano Bacichi, senator italijanske republike, so nam v zgovorni besedi prikazali sliko gospodarskih razmer v Italiji in položaj delavcev v borbi za svoje pravice.

Ob 19. uri je bil v Beneški palači Tržiča sprejem za vse delegate. Po krajši slovesnosti, kateri je predsedoval znani komandant Divizije Natisone,

Mario Facetini-Lasso, so bila podeljena odličja članom slovenske delegacije.

Na slovesnosti je bil navzoč tudi generalni konzul SFRJ tov. Novak.

Na tej slovesnosti je predsednik OO ZZB NOV Grosuplje, tov. Kikelj, pozdravil vse prisotne v imenu občine Grosuplje in poudaril pomen podobnih srečanj za dobre sosedske odnose in za mir na naših mejah.

V spomin na to srečanje je izročil italijanskim tovarišem album slik iz Korinja ob odkritju spomenika in ilustrirano knjigo Zakladi Slovenije. Darila so bili izredno veseli in so z navdušenjem sprejeli njegove vzpodbudne besede.

Prav na tej proslavi oz. svečanosti smo imeli priliko spoznati iskrenost italijanskih tovarišev in simpatij, ki jih gojijo do Jugoslavije.

Naslednje jutro smo se iz Piesisa, kjer smo imeli prenočišče, odpeljali proti severu, proti Čedadu. Na športnem igrišču, kjer je spominska plošča padlim v boju za osvoboditev izpod fašističnega jarma, je bila veličastna proslava. Po salvah s puškami, ki so jih izvedli vojniki čedadške garnizije, so sledili govori znanih čedadskih osebnosti. Tudi vsebina teh govorov je bila mir in sodelovanje med narodi, predvsem s sosednjo Jugoslavijo. Po slovesnosti je bil sprejem, ki ga je priredila Občinska uprava Čedada.

Skupno kosilo, na katerem je bilo navzočih preko 190 gostov, je bilo v Gaglianu blizu Čedada. V pozdravnih besedah, ki so bile namenjene poglabljanju prijateljstva med narodi, se je čutila resnična želja, da se razmere na meji uredijo tako, da bi bilo možno čim tesnejše sodelovanje. Tudi tov. Mara Rupena je po burnem pozdravu spregovorila o prijateljskem sodelovanju obeh sosednjih dežel.

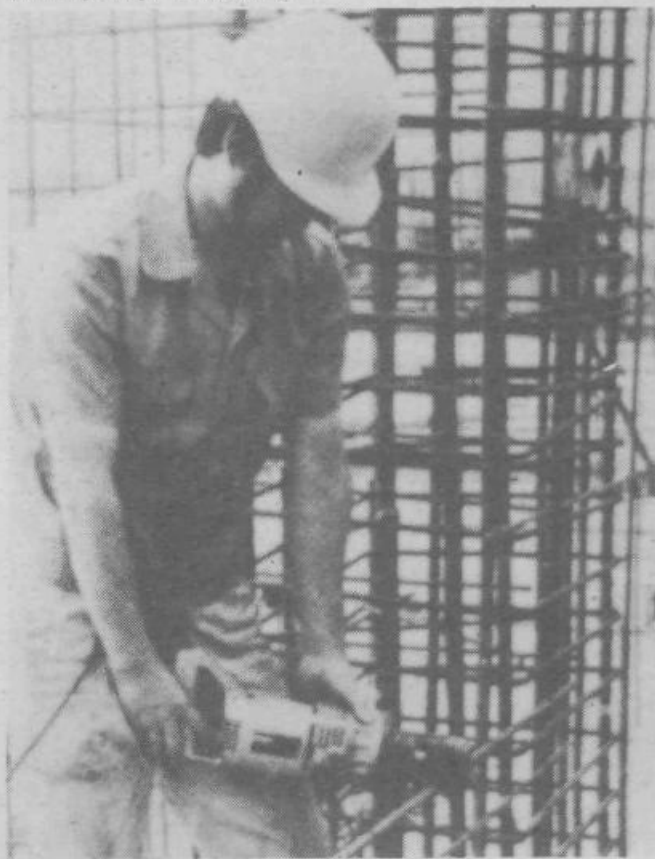
Polni najlepših vtisov smo se vračali, z nami pa prirsčni pozdravi številnih italijanskih prijateljev, ki so nam naročali pozdrave in dobre želje za vse naše slovensko ljudstvo in za uspešen razvoj Jugoslavije.

Vrnili smo se tudi polni obvez, ki smo jih sprejeli, da nadaljujemo naš boj za mir in sodelovanje med ljudstvi onstran meje in narodi sveta.

M. R.

RESOLUCIJA

(Nadaljevanje s 3. strani)

5. Gostinstvo in turizem

Temeljne organizacije s področja gostinstva in tudi samostojni gostinci bodo v prvem letu srednjeročnega obdobja usmerjali svoje aktivnosti v zagotovitev boljše in bolj kakovostne ponudbe ter v izboljšanje kadrovske strukture zaposlenih. S tesnejšo povezavo med obema tozdoma bi morali doseči boljše izkoriščanje kapacitet in tudi boljši devizni priliv, ki je v tem srednjeročnem obdobju praktično zanemarljiv.

Turistična zveza bo skupaj s temeljnimi organizacijami gostinstva in zasebniki zagotovila boljše pregled turistične ponudbe in se v okviru turistične poslovne skupnosti vključila v širši slovenski prostor. V ta namen se bodo poleg turistične takse usmerjala tudi razpoložljiva sredstva tozdgostinstva.

6. Trgovina in preskrba

Osnovna naloga trgovine je zagotoviti dosežani obseg ponudbe in kvaliteto preskrbe. Delovna organizacija DO Tabor, ki je nosilec preskrbe v občini, bo kot iniciator že v prihodnjem letu pripravila tudi analizo možnosti spremembe organizacije tako trgovine kot tudi turizma in kmetijstva v sodelovanju z vsemi temeljnimi organizacijami s tega področja. Kot nosilec preskrbe mora prilagoditi organizacijo poslovanja potrebam občanov.

Za zagotavljanje stabilne preskrbe in za zagotovitev potrebnega obsega blagovnih rezerv bomo že v letu 1986 delovni ljudje in občani začeli združevati sredstva za blagovne rezerve v višini 0,15% od BOD, ki jih bomo usmerjali v skladu s sprejetim programom, predvsem v nabavah manjkajočih osnovnih prehrabnih artiklov in v zagotovitev kapacitet za skladiščenje teh blagovnih rezerv.

7. Drobnogospodarstvo

V skladu z usmeritvami v republikli, po kateri bodo vlaganja organizacij združenega dela v drobnogospodarstvo deležna posebnih olajšav pri davku iz dohodka TOZD, moramo v občini predvsem zagotavljati razpoložljiv prostor za drobnogospodarstvo, kar smo v preteklosti zanemarjali ter takoj pristopili k izdelavi projektov za obrtno cono v okviru urbanističnega načrta za naselje Grosuplje in tudi k pridobivanju potrebnih zemljišč tako v Grosupljem kot v ostalih večjih lokalnih centrih.

Z ukrepi davčne in posojilne politike bodo še naprej stimulirani tisti, ki bodo vlagali v nove in obstoječe enote drobnega gospodarstva, novo tehnologijo in povečanje števila delovnih mest.

8. Urejanje prostora

Leto 1986 je prvo leto srednjeročnega obdobja, v katerem se izraža nov pristop urejanja prostora in varstva okolja v cilju zagotavljanja racionalne rabe in varstva kmetijskih zemljišč, naravnih bogastev in varstva naravne in kulturne dediščine. Na podlagi sprejetega srednjeročnega plana in dolgoročnega razvoja občine do leta 2000 bo Izvršni svet v I. polletju sprejel program priprave prostorskih izvedbenih aktov. Z delom bo pričel tudi Sklad za urejanje stavbnih zemljišč skladno s sprejetim odlokom, programom v okviru katerega bo izenačil komunalni

prispevek v celi občini, v vodilnih naseljih pa bo poleg tega obračunaval komunalni prispevek glede na vložena sredstva v komunalno infrastrukturo.

Za realizacijo z dolgoročnim planom sprejete namenske rabe prostora in srednjeročnim planom opredeljene politike urejanja prostora bomo pristopili k izdelavi ustreznih prostorskih izvedbenih aktov (prostorskih ureditvenih pogojev, zazidalnih in ureditvenih načrtov ter lokacijskih načrtov) za Videm - Dobrepolje, Zagradec, center Grosuplja ter za stanovanjsko obrtno cono v Grosuplju in Ivančni gorici — Stični.

9. Varstvo okolja

Glede na ustanovljen konzorcij o ravnanju z nevarnimi odpadki v ljubljanski regiji bomo izdelali analizo onesnaževanja in dopolnili seznam DO, ki kot stranski produkt proizvajajo nevarne snovi in odpadke. S tem bomo zagotovili, da se bodo tudi preostale DO vključile v konzorcij in da bodo nevarne odpadke odlagali na posebej določeni regijski deponiji. To področje bomo v občini uredili z normativnim aktom.

Tako kot doslej bomo tudi v bodoče zagotavljali predvsem ekološko neproblematične investicije. Zato bomo pri vseh novih posegih v prostor zahtevali ovrednotenje investicije tudi z vidika možnih negativnih vplivov na okolje. Vsi obstoječi onesnaževalci pa bodo pripravili sanacijske programe in pričeli s postopno sanacijo.

Območni vodni skupnosti Ljubljana — Sava in Dolenjska bosta v letu 1986 skrbeli za tekoče vzdrževanje vodočrtov in vodnih objektov ter

v skladu s programom del zagotovile čistost reke Krke in njenih pritokov. K temu bosta veliko pripomogli zgrajeni čistilni napravi in predvideni novozgrajeni kanali, na katere se bo priključilo večje število DO in intenzivno poseljena območja v Grosupljem, Šmarju, Ivančni gorici in Stični.

10. Komunalna dejavnost

Na področju komunalne dejavnosti je za leto 1986 poleg rednega vzdrževanja obstoječih komunalnih naprav, ki se financirajo iz obstoječega sistema, predvidena gradnja kanalizacije in čistilne naprave Šmarje, gradnja kanala B-faze v Grosuplju, izgradnja cevovoda do vodohrana in vodohran v Metnaju, izgradnja cevovoda Muljava, izgradnja I. faze toplarne Grosuplje ter sanacija vodovodov v Suhi krajini in Višnji gori. Prav tako bo v tem letu v okviru komunalne dejavnosti potekala modernizacija ceste Jerova vas do križišča z ulico Ane Galetove ter sofinanciranje modernizacije krajevnih poti. Vsa ta dela bodo sofinancirana oziroma financirana iz obstoječih virov ter z novim prispevkom v višini 1,2% od BOD iz čistega dohodka, kar pa ne pomeni povečanja obremenitve gospodarstva.

Pri zagotavljanju finančnih sredstev moramo storiti vse potrebno, da se po samoupravni poti zajame tudi sredstva obratov, v nasprotnem primeru pa bomo predlagali spremembo ustrezne zakonodaje.

11. Stanovanjsko gospodarstvo

Na področju stanovanjske izgradnje se bo nadaljevala gradnja seseske ob Grosupeljski, kjer bo pričeta gradnja G 3 in sicer 37 stanovanj v treh lamelah ter gradnja poslovnih prostorov. Prav tako se predvideva pričetek gradnje I. faze »Dvorov«.

12. Cestna dejavnost

Na področju cestne dejavnosti obstoječa sredstva ne zagotavljajo potreben razvoj, modernizacijo cest in vzdrževanja, zato bo Cestna skupnost občine Grosuplje predlagala gospodarstvu občine sporazum o temeljih plana, po katerem bomo združevali sredstva za vzdrževanje cest iz dohodka v višini 1% po osnovi BOD predvsem zaradi modernizacije cest Šmarje — Grosuplje in Višnja gora — Ivančna gorica.

V skladu s programom cestne skupnosti pa bo v letu 1986 potekala delna modernizacija cest R 375 Mlačevo — Zdenska vas, R 327 Mlačevo — Krka (kot dela Partizanske magistrale), prav tako pa tudi modernizacija lokalnih cest in sicer L 2915 Ambrus — Zagradec, L 2922 Šentvid — Zaboršt, L 2901 Podtabor — Staro apno — razširitev, modernizacija dela ceste Perovo — Polica v odvisnosti od tehničnih pogojev ob gradnji avtoceste; v sodelovanju s KS Ivančna gorica, KS Stična in Šolskim centrom bo potekala modernizacija ceste do šolskega centra, v sodelovanju s KS Metnaj in ostalimi zainteresiranimi pa tudi odsek Velika Dobrava—Pristava. Vsa dela se bodo izvajala tudi s sredstvi krajevnih skupnosti, ki bodo v ta namen usmerjale sredstva samopriskpeva in ostala razpoložljiva sredstva.

13. Elektro gospodarstvo in PTT

Elektro Ljubljana okolica in Elektro Kočevje bosta v letu 1986 zgradila 7 trafopostaj in zgradila 7,5 km visokonapetostnega voda ter obnovila 3 km visokonapetostnega daljnovoda. Ob izgradnji TP bo obnovljenih 5 km NND.

Podjetje za PTT promet Ljubljana bo v letu 1986 nadaljevalo na začetih delih z napeljavo telefona v KS Videm (Hočevje), v KS Ambrus, v KS Polica, KS Višnja gora ter na razširitvi telefonske centrale v Grosupljem in vključitvi omrežij v KS, ki gravitirajo na to centralo.

14. Mladinsko prostovoljno delo

Tudi v letu 1986 bo mladinsko prostovoljno delo predstavljalo pomemben dejavnik pri hitrejšem razvoju manj razvitih področij. Tako bomo v občini z mladinskimi delovnimi brigadami sodelovali pri izvajanju agromelioracijskih del na območju Suhe krajine. Ta dela bodo opravljena z mladinskimi delovnimi brigadami in akciji »Suha krajina 86«. Vsi podpisniki dogovora o mladinskem prostovoljnem delu morajo zato v svojih programih dosledno upoštevati sprejete finančne obveznosti in jih tudi pravočasno realizirati.

IV. Družbene dejavnosti

Obseg sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb bi v letu 1986 realno ne smel padati, čeprav še vedno načrtujemo zaostajanje za rastjo dohodka. Vsa razpoložljiva sredstva bo potrebno usmeriti izključno v izvajanje obstoječih programov in zato je nerealno vsako načrtovanje širitve kapacitet in novih investicij, prav tako pa tudi večjih investicij vzdrževanj. Ob predpostavki, da ne bomo investirali in da bo obseg socialnih pravic, kakor tudi zdravstvenih pravic ostal na približno enaki ravni, bi lahko do konca leta 1986 uskladili osebne dohodke izvajalcev z osebnimi dohodki v gospodarstvu, kar je v skladu s sklepi in stališči tako naše kot republiške skupščine. Načrtujemo, da bi se morale obremenitve gospodarstva iz tega naslova ohraniti na istem nivoju ali celo malenkost znižati, glede na to, da se osnove, po katerih se zbirajo sredstva za te namene zelo hitro dvigujejo.

Ne glede na to pa bo v letu 1986 Izobraževalna skupnost občine Grosuplje izdelala analizo o reševanju in problematiki prostorskih kapacitet po posameznih šolskih okoliših, za Šolski center Ivančna gorica pa bo izdelana celotna tehnična dokumentacija za izgradnjo šolskih delavnice.

V. Varstvo pred požari

Na področju varstva pred požari bo vsa aktivnost in tudi sredstva namenjena predvsem preventivnemu delovanju in opremljanju gasilskih enot za učinkovitejše posege v primeru nesreč. Realno bi se moral zmanjšati obseg programa v skupnosti za varstvo pred požarom tako da bi se prispevek v ta namen zmanjšal za stopnjo 0,30% po osnovi BOD, glede na to, da ta oblika porabe v prejšnjem srednjeročnem obdobju ni bila omejevana in glede na to, da smo v tem obdobju dosegli relativno visok nivo, tako na področju opreme, kot na področju izgradnje in vzdrževanja gasilskih domov, kar je skladno s stališči, sprejetimi na zborih skupščine.

VI. Ljudska obramba in družbena samozaščita

Naloga na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite bodo usmerjene predvsem v usklajenost obrambnih načrtov, v vsebinsko dopolnjevanje vseh oblik samozaščitnega usposabljanja delovnih ljudi in občanov ter v posodabljanje tehnično materialnih sredstev.

Ob 400-letnici Primoža Trubarja in šolstva na Slovenskem

PRIREDITVE V POČASTITEV 400-LETNICE PRIMOŽA TRUBARJA IN 400-LETNICE ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM V KS GROSUPLJE IN NA ŠOLI GROSUPLJE

Dne 7. februarja bo v avli šole Louis Adamič v Grosupljem — dopoldan šolska proslava za vse učence — pripravljajo slavisti

— ob 16. uri bo osrednja prireditev: Primož Trubar 1586 — 1986. Predavanja z diapozitivi bodo pripravili profesor Reihman, prof. Miha Glavan in prof. Jaka Müller.

Glasbeno spremljavo bo izvajal Ramovš na blok flauti. Odlomke iz Trubarjevih del bodo brali dijaki družboslovne šole iz Stične. Otvoritev razstave knjig, fotografij in drugega slikovnega materiala o Primožu Trubarju in reformaciji — pripravi prof. Miha Glavan. Likovno razstavo bo s člani likovnega kluba pripravil Štefan Horvat.

Razstava pisemnih izdelkov učencev OŠ Grosuplje na temo: Trubarjevo leto in 400-letnica šolstva na Slovenskem. Podelitev priznanj zaslužnim učiteljem naše občine za bralno značko — podeli predsednik ZKO prof. Cilka Žagar. Podelitev priznanj KD Svobode iz Grosupljega zaslužnim članom. Izšla bo jubilejna številka glasila Okence (učenci OŠ Grosuplje), posvečena Trubarju. Ogled razstave v avli bo možen pod strokovnim vodstvom.

Vljudno vabljeni vsi krajanj.

za pripravljalni odbor
M. Tavčar

Primož Trubar

Slovenci smo Primožu Trubarju posvetili letošnje leto, zato je tudi prav, da ga predstavimo.

Rojen je bil domnevno junija 1508 leta na Rašici pri Velikih Laščah. Prvi pouk je sprejel pri škocjanskem župniku Jerncu Kрку. Trubarjev oče, sicer cerkveni ključar, je na Krekov nasvet dal sina študirat najprej na Reko, zatem v Salsburg in se tam preko Johanna Staupitza, nekdanjega Luthrovega učitelja, verjetno seznanil s protestantskim naukom. Zatem je bil poslan k Bonomu, tržaškemu škofu, ki je bil pristaša humanizma Erazma Roterdamskega. Imel je tudi bogato knjižnico antične in takratne literature. Tako je Trubar širil svoje obzorje znanja. Reformne ideje so zasvojile Trubarja in po duhovniški posvetitvi je pričel svoje dušnopastirsko delo v Laškem. Poučeval je biblične komentarje Bullingerja in Pellicana (švicarska reformatorja). Prišel je v Ljubljano kot eden štirih vikarjev in se tam srečeval s privrženci reformacije, kanoniki Dragolicem, Merlicem in Wienerjem. Tu se počasi izoblikuje Trubarjev protestantski profil; že kot katoliški duhovnik nastopa v pridigah proti romanju, takratnemu razširjenemu običaju katoliških vernikov in je proti zidanju novih cerkev. Ker je nasprotoval gradnji cerkve na Skalnici, si je nakopal zamero frančiškanov. Zato se je vrnil k Bonomu v Trst in postal njegov škofijski tajnik.

Pozneje se je vrnil v Ljubljano kot potrjen kanonik. Postal je celo spovednik škofa Kacijanarja. V tem času so v Sloveniji že nastopali prekrščevalci (anabaptisti) in proti njim naj bi nastopil Trubar. Pozneje je Trubar šel v Sentjerne na Dolenskem in kot kaže, pričel obhajati pod obema podobama, kar je značilnost protestantizma. Zoper Trubarja je bil izdan zaporni nalog in ker ga niso uspeli prijeti, so ga razrešili vseh služb in izdali zaporno povelje, ker je z begom povzročil »deželno odpadništvo«. Trubar se je zatekal v Nürnberg in se tam dokončno odločil za protestantizem. Postal je pridigar v Rothenburgu in tam se je porodila prva slovenska knjiga Katekizem in Abecedarium. Tam se je poročil z Barbaro Sitar.

Trubarjeva dela (pomembnejša): Abecedarium, Tübingen 1550, 1555, 1566. Catechismus, Tübingen 1550, Cerkovna ordnina, Tübingen 1564, Hišna postila D. Martina Lutherja, Tübingen 1595. Ta evangeli svetiga Matevža, Tübingen 1555, Ta prvi del tuga noviga testamenta 1557-58, Ta drugi del tuga noviga testamenta Tübingen 1581—82, Ta celi novi testament, Tübingen 1581—82, Ta celi psalter Davidov, Tübingen 1566. (skupaj okoli 31 natisov)

Umrl je 28. junija 1586 v Derendingenu na Nemškem in tam je tudi pokopan. Primož Trubar spada v vrsto največjih sinov slovenskega naroda; je njegov knjižni oče, duhovni vodnik svojega časa, prerok in klicar slovenstva. Ta zapis naj bo samo skromna zahvala temu možu naše Slovenije in dolenskemuj rojaku.

A. K.

Zgodovina naše šole

Enorazredna ljudska šola na Grosupljem je bila ustanovljena 30. marca 1903. leta za Grosuplje vasi: Stranska vas, Brezje, Sp. Blato, Perovo, Brvace, Jerova vas in Dobje.

20. januarja 1904. leta je predložil župan načrt in predračun za gradnjo šole. Po dolgotrajni seji so gradnjo šole odložili. Na isti seji je občinski odbor sklenil, da vzame za dobo petih let v najem pritličje hiše v Rožni dolini, v kateri so danes pisarne tovarne Kovinastroj. Ta enonadstropna hiša je bila zgrajena 1786. leta. V njej je bila svoj čas gostilna, skratka uporabljali so jo za različne namene. Poleg šolskega prostora v izmeri 6,78 x 5,97 m je bilo v pritličju tudi stanovanje učitelja in manjši kabinet za učila. 16. septembra 1904. leta je bila otvoritev enorazredne ljudske šole na Grosupljem v že prej imenovani hiši.

Zaradi naraščajočega števila šolo-obveznih otrok se je program za šolo spremenil iz enorazredne v dvorazredno šolo. Prvotni stavbni načrt je bil popravljen in 26. maja 1908 je posebna komisija določila prostor za novo dvorazredno šolo. Tudi ta načrt ni bil uresničen. Zaradi potreb se je v šolskem letu 1913/14 zagotovila poleg obstoječe učilnice še ena, in sicer v gasilnem domu na Grosupljem.

Pričela se je prva svetovna vojna, zato je vojaška oblast učilnico v

gasilnem domu odvzela. Pouk je bil skrčen za polovico.

Šolsko leto 1918/19 se je pričelo v novi državi Srbov in Slovencev — Jugoslaviji. 15. novembra 1918 je bil razred zopet prost za pouk.

30. septembra 1928 so zgradili novo šolo, t. i. staro šolo Louis Adamič Grosuplje. 1941. leta se je pričela druga svetovna vojna. Grosupeljska šola je bila 24. decembra 1943 požgana, ne še obnovljena je bila 20. aprila 1945. leta bombardirana.

8. maja 1945 je bilo Grosuplje osvobodeno. Pouk se je začel 15. decembra 1945 v stanovanjskem delu šole. Postopoma so usposobili še nekaj učilnic in kabinetov. V tem času je bila šola preosnovana v sedemletko. Ustanovljena je bila tudi nižja gimnazija na Grosupljem. Šoli so prizidali še en prizidek. Ker pa je bila kasneje premajhna tudi šola s prizidkom, so začeli graditi novo šolo »Louis Adamič«. 25. avgusta 1971 je bila dokončno zgrajena in v njej se je pričel pouk.

Nova šola Grosuplje stoji na področju Mrzlih njiv na jugovzhodnem delu naselja v neposredni bližini novih stanovanjskih naselij med Partizansko in Tovarniško cesto.

Meta Lukan
OŠ »Louis Adamič«
Grosuplje

RAZGOVOR OB 22. DECEMBRU

Spomini na dneve v JLA bodo kljub vsemu prijetni

Vojašnica v Grosupljem je ravno tako kot druge Jugoslavije v malem. Tu opravljajo svoje dolžnosti vojaki iz vseh naših republik in pokrajin. Kako se med nami počutijo, kako živijo, smo jih povprašali na priložnostnem obisku ob dnevu JLA. V razgovoru so sodelovali Niko Selaković iz Jesenic, Izet Šakić iz Ruda (kjer je bila 22. decembra ustanovljena prva proletarska brigada) ter Jablan Cojkić iz Žagubice pri Boru.

Mladi fantje, ki so na sluzenju vojaškega roka v grosupeljski vojašnici, imajo precej odgovorne naloge, tako da jim delovni čas hitro mine. Popoldan imajo možnost, da se ukvarjajo s športom (nogomet, odbojka, namizni tenis) ali pa igrajo šah ter — normalno — pišejo pisma. Sodelovanje z mladimi v Grosupljem je omejeno na kulturna in športna srečanja, ki pa se žal odvijajo le v času praznovanja 22. decembra. Razgovoru sta prisostvovala tudi kapetan Keravica in poročnik Vujović, ki sta glede na nekajetno poznavanje razmer ugotovila, da bi srečanja s »civilni« — mladimi iz Grosupljega — morala biti organizirana preko celega leta. Sami so pričeli z obiski vojakov v naših delovnih organizacijah. V »Black and Decker«-ju so bili npr. letos že drugi in ob ogledu proizvod-

Ogled proizvodnje v tovarni Black & Decker (foto: M. Žurman)

nje je marsikateri vojak prvokrat v stiku z združenim delom, saj večina od njih odide v JLA takoj po končani šoli. Starešine načrtujejo tudi obiske v drugih OZD.

V KS Grosuplje imamo številna društva, vendar le strelci, kolesarji in v zadnjem času balinarji bolj organizirano sodelujejo z vojaki. Kino predstave v Grosupljem so dosti redno obiskovane in Izet je s

sporedom kar zadovoljen. Glede na bližino Ljubljane in možnost, da vojaki tja lahko gredo, je premalo izkoriščena ponudba gledališč in Cankarjevega doma.

Večje je zanimanje za športne in zabavne prireditve. Niko, Izet in Jablan so seznanjeni z možnostjo, da se po končanem obveznem sluzenju tudi zaposlijo v JLA.

Vendar od njih nihče tega ne namerava. Niko, ki bo v času izida številke časopisa že doma, je zaposlen v Železarni kot strojni tehnik. Izet, ki je KV strugar, še ni bil zaposlen. Upa pa, da bo s poklicem, ki ga ima, v okolici doma lahko našel ustrezno delo. Jablan je delal doma na kmetiji, vendar se po petih mesecih, ko bo doma, namerava zaposliti. Oba sta daleč od doma, a domotožje nima veze z oddaljenostjo. Vsi trije so pohvalili starešine, saj se z vojaki dobro razumejo in jim tudi pomagajo, če želijo.

Spomini na težave in lepe trenutke bodo v vsakem od njih ostali. Upamo, da na Grosuplje in vojašnico, v glavnem prijetni. Naloga starešin in DPO ter društev v kraju pa je, da bodočim vojakom zagotovijo še več obiskov OZD, zanimivosti in sodelovanja z mladimi.

I. R.

Foto: M. Žurman

Niko Selaković

Izet Šakić

Jablan Cojkić